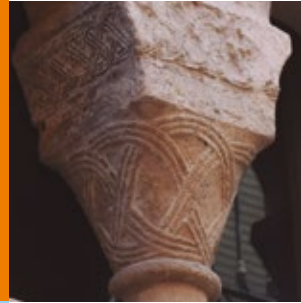

COCENTAINA

VALENCIÀ
ESPAÑOL
ENGLISH

RUTA DE LA MURALLA / ROUTE OF THE WALL

www.turismococentaina.com

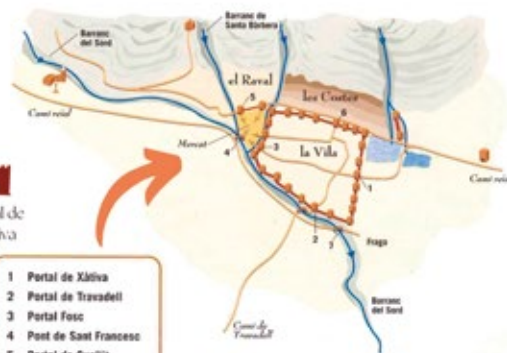
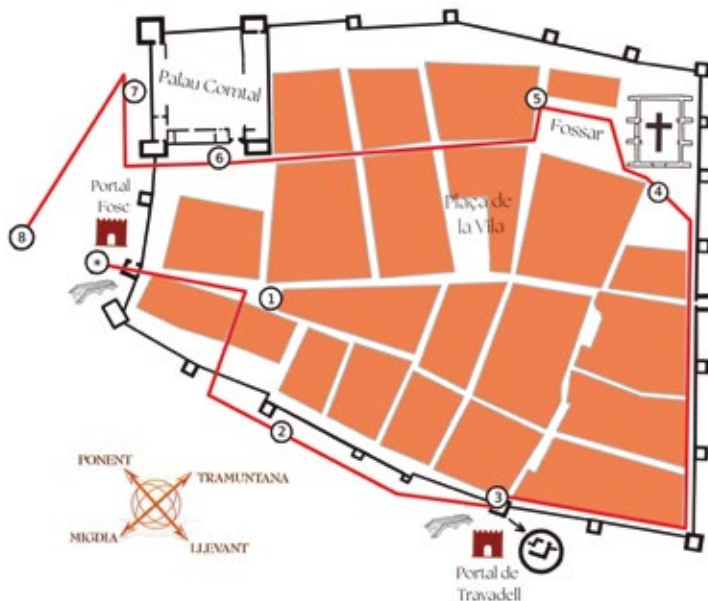
LA MURALLA MEDIUEVAL

THE MEDIEVAL WALL

RUTA DE LA MURALLA
ROUTE OF THE WALL

Recorregut
Recorrido
Route

- 1 Portal de Nàtiva
- 2 Portal de Travadell
- 3 Portal de Fosc
- 4 Pont de Sant Francesc
- 5 Portal de Gualit
- 6 Portal de Sant Jaume
- 7 Pont de Fraga

VAL Què és una muralla? Per a què servia? Ciutats i viles medievals es protegien amb murs gruixuts i elevats, bastits de carreus i de tàpia de calç i terra encofrada, i defensats per espitlleres i parapets emmerletats. Prevenien de furts, contagis, guerres i revoltes. Així mateix, adquirien una funció cadastral (delimitar el solar urbà), impositiva (controlar l'entrada i eixida de mercaderies) i emblemàtica (marcar la categoria urbana).

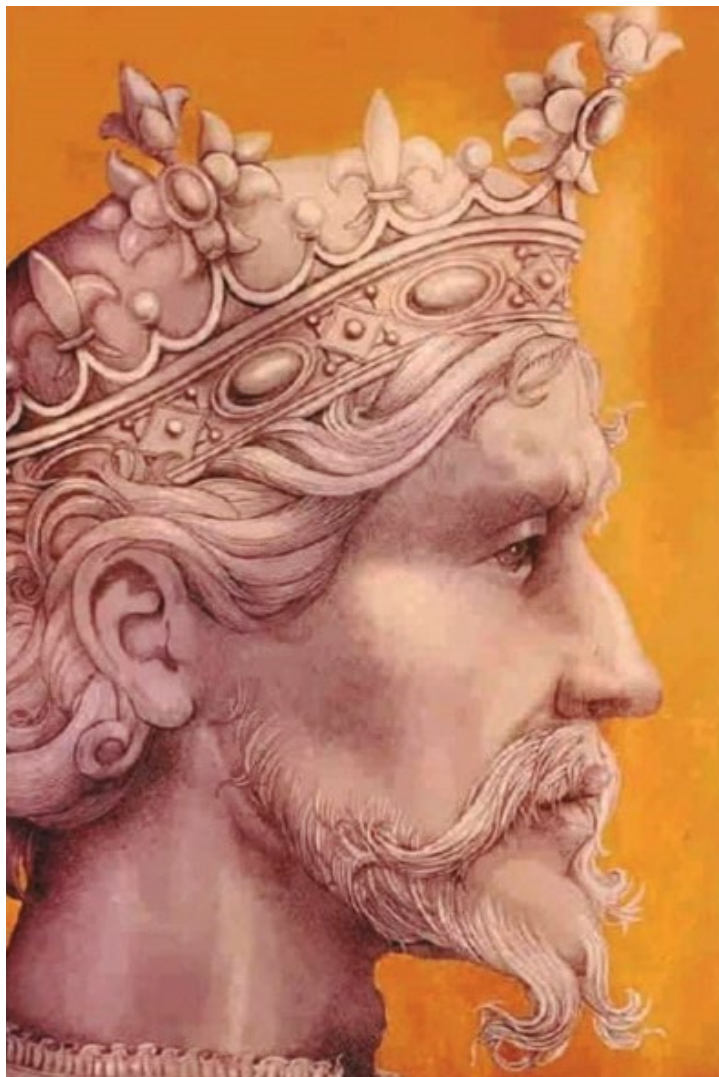
ES ¿Qué es una muralla? ¿Para qué servía? Ciudades y villas medievals se protegían con gruesos y elevados muros, erigidos con sillares y tapia de mortero de cal y defendidos por espilleras y parapetos almenados. Prevenían hurtos, contagios, guerras y revueltas. Asimismo, adquirirían una función catastral (delimitar el solar urbano), impositiva (controlar la entrada y salida de mercancías) y emblemática (marcar la categoría urbana).

EN What is a wall and what was it used for? Medieval towns and villages were protected by thick, high walls, built with ashlars and lime mortar, and defended by loopholes and crenelated parapets. They prevented theft, contagion, wars and revolts. They also had a cadastral function (delimiting the urban site), a tax function (controlling the entry and exit of goods) and an emblematic function (marking the urban category).

UNA VILA DE COLONITZACIÓ FEUDAL

UNA VILLA DE COLONIZACIÓN FEUDAL

A FEUDAL SETTLEMENT VILLAGE

VAL El 1245, els musulmans de la medina de *Qusantāniya* es feren vassalls de Jaume I el Conqueridor, fundador del regne colonial de València. La rebel·lió islàmica del 1248 obligà el rei a reemplaçar els moros per colons catalans i aragonesos, portadors del sistema social feudal i de la religió cristiana. Per a protegir la nova Cocentaina, es construí una primera tanca (dècades del 1260-1270), reemplaçada per la projectada per Roger de Lloria (1304-dècada del 1320). Visitarem les permanències i els vestigis d'aquest últim recinte, molt afectats per l'expansió urbanística de les dècades del 1970-1980, però en actual procés de restauració i dignificació monumental.

ES En 1245, los musulmanes de la medina de *Qusantāniya* se hicieron vasallos de Jaime I el Conquistador, fundador del reino colonial de Valencia. La rebelión islámica de 1248 obligó al rey a reemplazar a los moros por colonos catalanes y aragoneses, portadores del sistema social feudal y de la religión cristiana. Para proteger la nueva Cocentaina, se construyó una primera cerca (décadas de 1260-1270), reemplazada por la proyectada por Roger de Lauria (1304-década de 1320). Visitaremos las permanencias y los vestigios de este último recinto, muy afectados por la expansión urbanística de las décadas de 1970-1980, pero en actual proceso de restauración y dignificación monumental.

EN In 1245, the Muslims in the medina of *Qusantāniya* submitted to James I the Conqueror, founder of the colonial kingdom of Valencia. The Islamic rebellion of 1248 forced the king to replace the Moors with Catalan and Aragonese settlers, bearers of the feudal social system and the Christian religion. To protect the new Cocentaina, a first fence was built (1260s-1270s), which was replaced by the one projected by Roger de Lloria (1304-decade of the 1320s). We will visit the remains and vestiges of this last enclosure, greatly affected by the urban expansion of the 1970s-1980s, but currently undergoing a process of restoration and monumental dignification.

TRAÇAT URBÀ MIEIEVAL

TRAZADO URBANO MIEIEVAL

MIEIEVAL URBAN LAYOUT

VAL La *Qusantāniya* andalusina s'estenia per la falda del castell i ocupava una part de l'actual nucli antic. En aquesta àrea s'assentaren els colons que Jaume I establí el 1248. Dominada la revolta islàmica d'al-Àzraq (1247-1258), en les dècades del 1260-1300 es configurà ja una Cocentaina de nova planta, escindida en dos nuclis de poblament: una Vila cristiana de traçat urbà ortogonal (carrers rectes, illes quadrangulars, cases unifamiliars estretes i adossades), i un Raval d'urbanisme islàmic: agrupament orgànic de replaces i atzucacs, amb cases àmplies, de pati central, compartides per matrimonis de clans patriarcal.

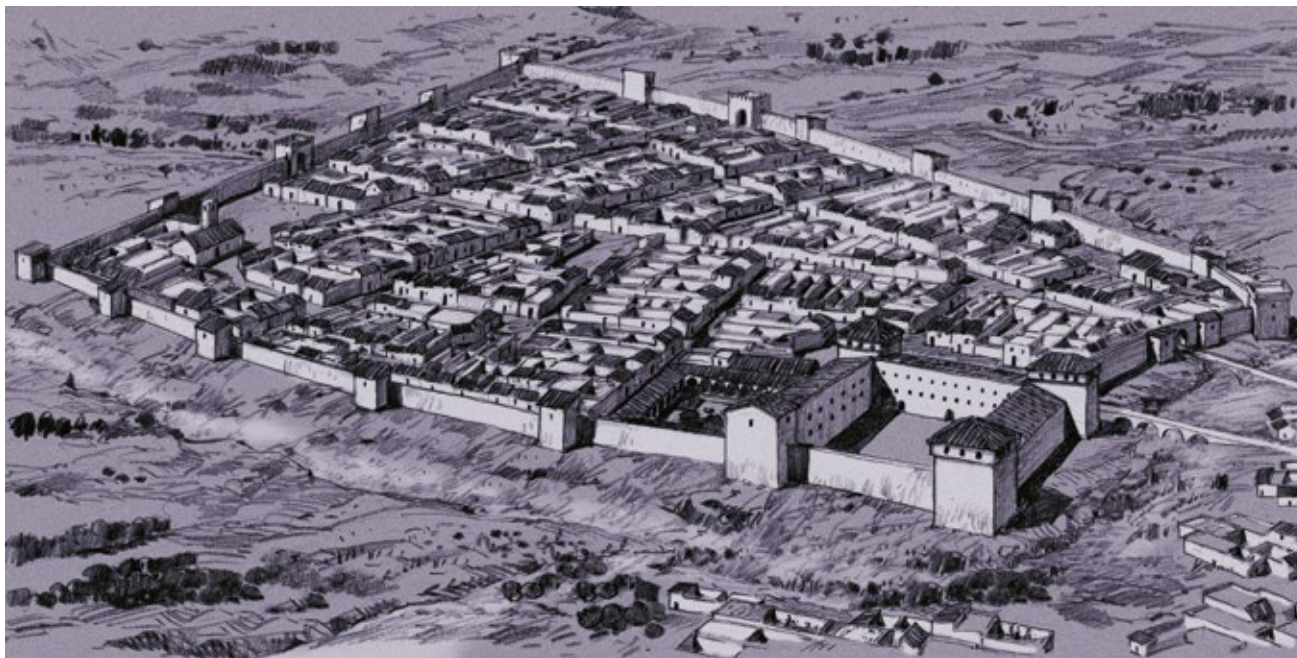
Per la Vila, alçada sobre antics horts o *reals*, discorria el camí reial de València a Alacant per Xàtiva. El Carrer Major constituïa el principal eix urbà d'orientació nord-sud, juntament amb el carrer de la Mare de Déu

del Miracle. Unien aquests eixos uns carrers transversals (est-oest) i hi havia tres places vinculades, respectivament, a tres àmbits de poder: la del Palau (el poder feudal), la de la Cort del Justícia (el poder civil; on ara està l'Ajuntament) i la de l'Església (el poder religiós).

Entre la fi del segle XIII i la primeria del XIV es configuraren cases noves, que quedarien incloses dins el circuit emmurallat impulsat per Roger de Lloria el 1304, després que la vila fora saquejada per un exèrcit de Granada. Després de molts anys d'obres, cap al 1330, la Vila emmurallada de Cocentaina presentaria la imatge que s'observa alt.

ES La *Qusantāniya* andalusí se extendia per la falda del castillo y ocupaba parte del actual casco antiguo. Em esta área se establecieron los colonos que trajo Jaime I en 1248. Dominada la revuelta islàmica de Al-Àzraq (1247-1258), en las dècades de 1260-1300 se configurò ya una Cocentaina de nueva planta, escindida en dos núcleos: una Villa cristiana de trazado ortogonal (calles rectas, manzanas cuadradas, casas unifamiliares estrechas y adosadas), y un Arrabal de urbanismo islàmico: agrupación orgánica de plazoletas y callejas, con casas amplias, de patio central, compartidas por matrimonios de clanes patriarcales.

Por la Villa, alzada sobre antiguos huertos o *reales*, discurría el camino real de Valencia a Alicante por Játiva. La Calle Mayor constituída el principal eje urbano de orientación norte-

sur, juntamente con la calle de la Virgen del Milagro. Unían estos ejes unas calles transversales (este-oeste) y había tres plazas vinculadas, respectivamente, a tres ámbitos de poder: la del Palacio (el poder feudal), la de la Corte del Justicia (el poder civil; donde ahora está el Ayuntamiento) y la de la Iglesia (poder religioso).

Entre fines del siglo XIII y principios del XIV se configuraron casas nuevas, que quedarían incluidas dentro del circuito amurallado impulsado por Roger de Lauria en 1304, tras haber sido saqueada la villa por un ejército de Granada. Después de muchos años de obras, hacia 1330, la Villa amurallada de Cocentaina presentaría la imagen que aquí se observa.

EN The Andalusian *Qusantāniya* extended mainly on the slopes of the castle, but also on the plain land. This is where the settlers brought by James I in 1248 settled. After the Islamic revolt of Al-Azraq (1247-1258) was put down, in the decades from 1260-1300 a new Cocentaina took shape, divided into two nuclei: a Christian Villa with an orthogonal layout (straight streets, square blocks, narrow, semi-detached single-family houses), and a suburb with Islamic urban planning: an organic grouping of small squares and alleys, with large houses with central courtyards, shared by married couples from patriarchal clans.

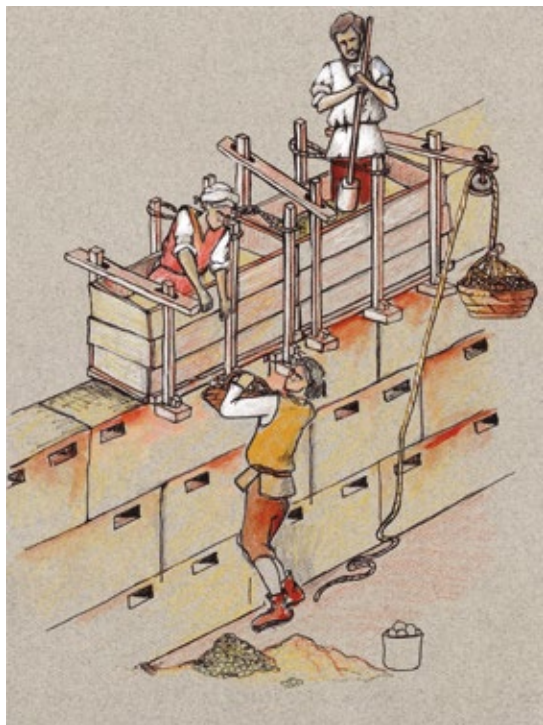
The town, built on ancient orchards or royal estates, was crossed by the royal road from Valencia to Alicante via Xàtiva. The Major St was the main north-south urban axis, together with the Mare de Déu del Miracle St. These axes

were joined by some transversal streets (east-west) and there were three squares linked, respectively, to three areas of power: that of the Palace (the feudal power), that of the Court of Justice (the civil power; where the Town Hall is at present located) and that of the Church (the religious power).

Between the end of the 13th century and the beginning of the 14th century, new houses were built, which were included in the walled circuit promoted by Roger de Lloria in 1304, after the town had been sacked by an army from Granada. After many years of work, around 1330, the walled town of Cocentaina would present the image that can be seen here.

UNA MURALLA DE TÀPIA

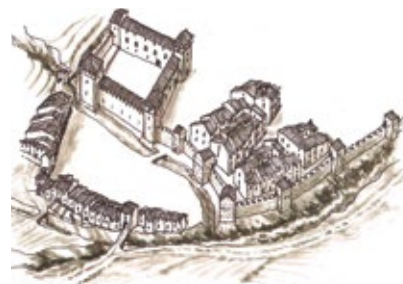
UNA MURALLA DE TÀPIA A RAMMED-EARTH WALL

VAL Cocentaina formà una primera tanca (ca. 1268-1277) amb els murs posteriors de les cases. Tenia portals de pedra picada i un vall de 23 pams d'amplada i 22 de fondària (5,24 x 5,02 m), obra dirigida per l'occità Guilhaumin de Monbardon. Després es projectà una muralla més ambiciosa (1304), parcialment conservada. Feia un perímetre d'uns 857 m (420 braçes), aprofitava el Palau de reforç cantoner i es reforçà amb torres de prisma rectangular que sobreixien lleugerament. Tenia per valls naturals el barranc de l'Alberri (nord), que separava la Vila del Raval musulmà, i el barranc del Sord (sud), ara reblit i urbanitzat. La tècnica constructiva era la tàpia moruna: caixons de tongades piconades de terra i calç. Encara s'aprecien els forats de les *agulles*, llistons de fusta emprats per a mantenir unides les tapieres del motle.

ES Cocentaina formó una primera cerca (ca. 1268-1277) con los muros posteriores de las casas. Tenía portales de piedra picada y un foso de 23 palmos de ancho por 22 de hondo (5,24 x 5,02 m), obra dirigida por el occitano Guilhaumin de Monbardon. Luego se proyectó una muralla más ambiciosa (1304), parcialmente conservada. Era de unas 420 brazas (857 m) de perímetro, aprovechaba el Palacio de refuerzo angular y se reforzó con torres de prisma rectangular que sobresalían ligeramente. Tuvo por fosos naturales el barranco de L'Alberri (norte), que separaba la Villa del Arrabal musulmán, y el barranco del Sord (sur), ahora terraplenado y urbanizado. La técnica constructiva era el tapial moruno: cajones de tongadas de tierra y cal. Aún se aprecian los orificios de las agujas, listones usados para mantener unidas las tablas del molde.

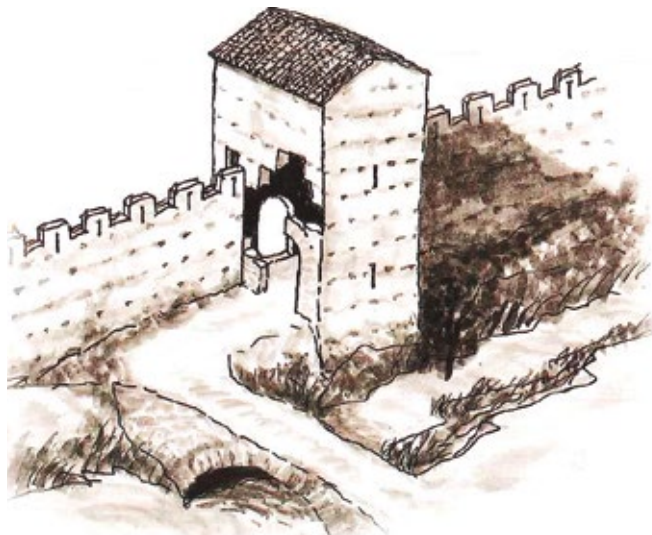
EN Cocentaina formed a first fence (ca. 1268-1277) with the rear walls of the houses. It had stone portals and a moat 23 spans wide and 22 spans deep (5,24 x 5,02 m), a work directed by the Occitan Guilhaumin de Monbardon. A more ambitious rampart was then planned (1304), which is partially preserved. It was about 420 fathoms (857 m) in perimeter, and it took advantage of the angular reinforcement palace and was reinforced with slightly protruding rectangular prism towers. Its natural moats were the L'Alberri ravine (north), which separated the town from the Muslim suburb, and the Sord ravine (south), now filled in and urbanised. The construction technique used was the Moorish rammed earth: boxes of earth and lime. The holes for the needle holes can still be seen, which were used to hold the boards of the mould together.

LES PORTES DE LA VILA

LOS PORTALES DE LA VILLA

THE GATES OF THE VILLAGE

VAL Els portals de la vila, o bé s'allotjaven en torres, o estaven flanquejats per dues torres. S'hi accedia per pontons que travessaven el vall. Hi havia portals dobles, en forma de colze. Algunes portes, de fusta, les enllandaven per a evitar el foc. De nit, el toc de la campana o *seny del lladre* marcava l'hora de barrar les portes per a evitar malfactors. De dia servien per a controlar qui entrava i eixia. En cas de pesta o de guerra, es tapiaven les portes secundàries. Cocentaina tenia tres portes en el segle XIV: la de de Xàtiva (nord) i el Portal Fosc (sud), és a dir, als dos caps del Carrer Major, i la de Travadell (est). Ja en el segle XV s'obriren els portals Nou o de Sant Jaume, a l'oest, i d'Alcoi, vora el palau.

ES Los portales de la villa, o bien se alojaban en torres, o bien estaban flanqueados por dos de estas, eran accesibles por pontones alzados sobre el foso. Había portales dobles, en forma de codo. Algunas puertas, de madera, se cubrían de metal para evitar el fuego. De noche, el toque de la campana "del ladrón" anunciaba el cierre de puertas para evitar malhechores. De día servían para controlar quién entraba y salía. En caso de peste o de guerra, se tapiaban las puertas secundarias. Cocentaina tenía tres portales en el siglo XIV: el de Játiva (norte) y el Portal Oscuro (sur), es decir, a ambos extremos de la Calle Mayor, y el de Travadell (este). Ya en el siglo XV se abrieron los portales Nuevo o de San Jaime, al oeste, y de Alcoi, junto al palacio.

EN The gates of the town were either placed into towers or flanked by two towers, and they were accessible by pontoons raised over the moat. There were double, elbow-shaped gates. Some doors, made of wood, were covered with metal to prevent fire. At night, the ringing of the "thief's" bell announced the closing of the gates to prevent evildoers. During the day, they were used to control who entered and left. In the event of plague or war, the secondary doors were closed. Cocentaina had three gates in the 14th century: the Xàtiva Gate (north) and the Dark Gate (south), that is, both of which closed off the Main Street, and the Travadell Gate (east). In the 15th century, the New or Sant Jaume gateway, to the west, and the Alcoi gateway, next to the palace, were opened.

UNA COMUNITAT REGIDA A TOC DE CAMPANA

UNA COMUNIDAD REGIDA A TOQUE DE CAMPANA A COMMUNITY RULED BY THE TOLLING OF THE BELL

VAL Jaume I convertí la mesquita de Cocentaina en església dedicada a la Mare de Déu d'Agost, l'Assumpta. Els cristians edificaren llavors un temple-fortalesa d'arcs diafragmàtics defensats per una torre cantonera, una segona dita del Viver (visible encara al lateral del temple) i una tercera dita del Campanar Vell. En aquesta s'instal·laren les campanes, que regien el ritme de vida dels colons, marcaven el temps d'oració i de tancada de portes, i alertaven d'incendis i perills. Al costat de l'església, a l'actual carrer de Sant Hipòlit, es trobava el fossar medieval, amb fosses familiars i comunes. Sols els clergues i privilegiats, que pagaven un cànon, s'inhumaven a l'interior del temple.

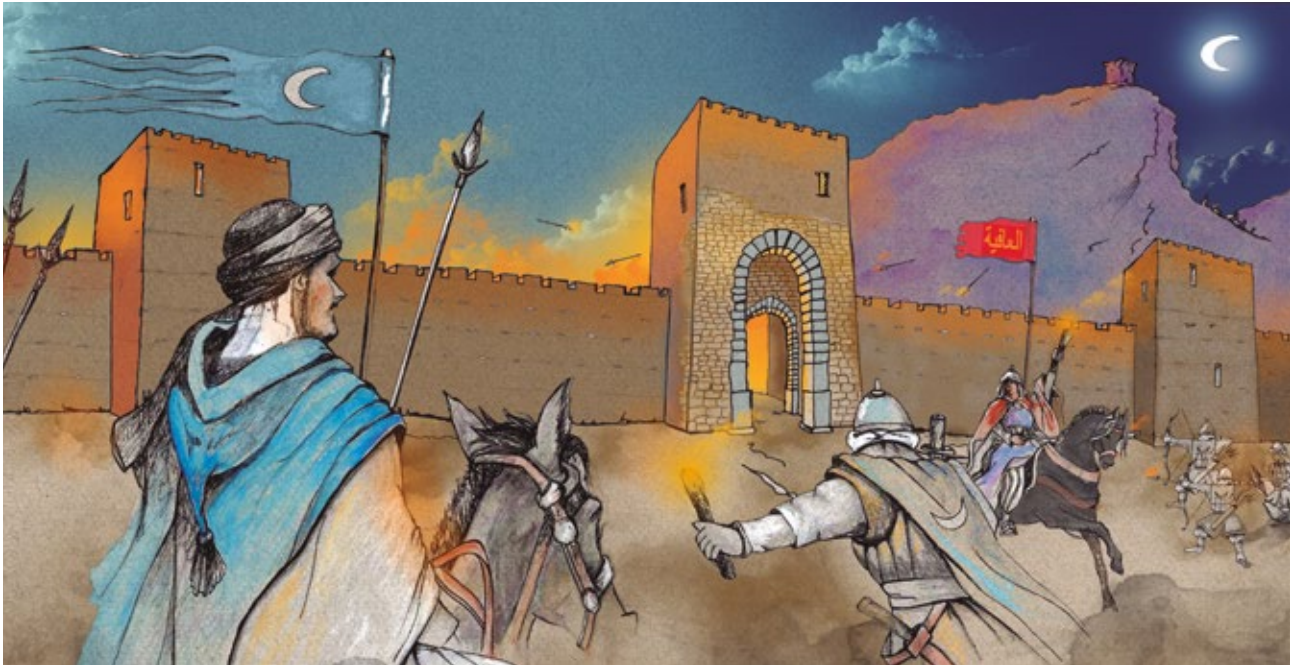
ES Jaime I convirtió la mezquita de Cocentaina en iglesia de la Virgen de Agosto, la Asunción. Los cristianos alzaron un templo-fortaleza de arcos diafragmáticos defendido por una torre esquinada, una segunda llamada del Viver (visible aún en un lateral del templo) y una tercera conocida como el Campanario Viejo. En esta se instalaron las campanas, que regían el ritmo de vida de los colonos, marcaban el tiempo de oración y el cierre de puertas, y alertaban de incendios y peligros. Junto a la iglesia, en la calle actual de San Hipólito, se hallaba el cementerio medieval, con fosas familiares y comunes. Solo los clérigos y privilegiados, que pagaban un canon, se inhumaban dentro de la iglesia.

EN James I converted the mosque of Cocentaina into the church of the Virgin of August, the Assumption. The Christians built a temple-fortress with diaphragmatic arches defended by a corner tower, a second one called the Viver (still visible on one side of the church) and a third one known as the Old Bell Tower. The bells were installed in this tower, which governed the rhythm of life of the settlers, marked the time of prayer and the closing of doors, and warned of fires and dangers. Next to the church, in the present-day street of St Hipòlit, was the medieval cemetery, with family and communal graves. Only clerics and privileged people, who paid a canon, were buried inside the church.

LA FRONTERA: UN PERILL CONSTANT

LA FRONTERA: UN PELIGRO CONSTANTE

THE FRONTIER: A CONSTANT DANGER

VAL El sud del regne colonial de València, la lloctinència “Dellà Xúquer”, rebia la denominació de “Frontera contra sarraïns”: interna, per les insurreccions dels aborígens, i externa, per la proximitat del puixant sultanat de Granada. El 1304, un exèrcit de 3.000 genets granadins i berbers marroquins comandat per al-Abbās ibn Rāḥu atacà Cocentaina, Alcoi i altres llocs. Els musulmans assaltaren la vila i saquejaren i cremaren les cases. L’almirall Roger de Lloria, senyor feudal de Cocentaina, amb soldats i vassalls, s’acantonà al castell i resistí l’embat dels enemics (25 d’agost-2 de setembre), fins que aquests es retiraren. El desastre bèl·lic serví per a impulsar la construcció, entre el 1304 i la dècada del 1320, de la nova muralla torrejada, els vestigis de la qual visitem ara.

ES El sur del reino colonial de Valencia, la lugartenencia “Más allá del Júcar”, recibía el nombre de “Frontera contra sarracenos”; interna, por las insurrecciones aborígenes, y externa, por la cercanía del pujante sultanato de Granada. En 1304, un ejército de 3.000 jinetes granadinos y berberes marroquíes mandados por Al-Abbās ibn Rāḥu atacó Cocentaina, Alcoy y otras plazas. Los musulmanes asaltaron la villa y saquearon y quemaron las casas. El almirante Roger de Lauria, señor feudal de Cocentaina, con soldados y vasallos, se acantonó en el castillo y resistió al enemigo (25 de agosto-2 de septiembre), hasta que este se retiró. El desastre bélico sirvió para impulsar la construcción, entre 1304 y la década de 1320, de una nueva muralla torreada, cuyos vestigios hoy visitamos.

EN The southern part of the colonial kingdom of Valencia, the lieutenantancy “Beyond the Xúquer River”, was known as the “Frontier against Saracens”; internally, due to the aboriginal insurrections, and externally, due to the proximity of the powerful sultanate of Granada. In 1304, an army of 3,000 horsemen from Granada and Moroccan Berbers commanded by Al-Abbās ibn Rāḥu attacked Cocentaina, Alcoi and other towns. The Muslims stormed the town and sacked and burnt the houses. Admiral Roger de Lloria, feudal lord of Cocentaina, with soldiers and vassals, stationed himself in the castle and resisted the enemy (25 August-2 September), until the enemy withdrew. The war disaster served to promote the construction, between 1304 and the 1320s, of a new turreted wall, the remains of which can still be seen today.

L'ALCÀSSER, SEU DEL PODER FEUDAL

EL ALCÁZAR, SEDE DEL PODER FEUDAL

THE FORTRESS, SEAT OF FEUDAL POWER

VAL El sicilià Roger de Lloria i successors, en les dècades del 1290-1320, feren de Cocentaina la capital dels seus estats feudals. A tal efecte, la dotaren de castell, alcàsser i muralles. Per al castell, d'estil siculonormand, i l'alcàsser, portaren mestres d'obra que imposaren patrons de mesura sicilians: el *parmu* (25,775 cm) i la *canna* (2,062 m). La fortalesa dels Lloria (segle XIV) es transformaria en el Palau Comtal dels Corella (segles XV-XVII), decorat amb arquitectures gòtiques i renaixentistes, i amb pintures murals com les de la Sala Daurada. Com a seu del poder feudal, vivien al palau governadors, criats i arrendataris; per bé que les cambres de la planta noble es reservaven per als comtes de Cocentaina, que solien viure entre la vila i la capital del regne, la ciutat de València.

ES El siciliano Roger de Lauria y sucesores, en las décadas de 1290-1320, hicieron de Cocontentina la capital de sus estados feudales. Con tal propósito, la dotaron de castillo, alcázar y murallas. Para el castillo, de estilo siculo-normando, y el alcázar, trajeron maestros de obra que impusieron patrones de medida sicilianos: el *parmu* (25,775 cm) y la *canna* (2,062 m). La fortaleza de los Lauria (s. XIV) se transformaría en el Palacio Condal de los Corella (ss. XV-XVII), decorado con arquitecturas góticas y renacentistas, y con pinturas murales como las de la Sala Dorada. Como sede del poder feudal, albergó a gobernadores, criados y arrendatarios; si bien las dependencias de la planta noble se reservaban a los condes, cuyas vidas discurrían entre la villa y la capital del reino, la ciudad de Valencia.

EN The Sicilian Roger de Lloria and his successors, in the decades from 1290-1320, made Cocontentina the capital of their feudal states. For this purpose, they endowed it with a castle, fortress and walls. For the castle, in the Siculo-Norman style, and the fortress, they brought in master builders who imposed Sicilian standards of measurement: the *parmu* (25.775 cm) and the *canna* (2.062 m). The Lloria fortress (14th c.) was transformed into the County Palace by the Corella family (15th -17th c.), decorated with Gothic and Renaissance architecture and beautiful mural paintings, such as those of the Golden Hall. As the seat of feudal power, it housed governors, servants and tenants, although the rooms on the noble floor were reserved for the counts, whose lives were spent between the town and the capital of the kingdom, the city of Valencia.

EL COMERÇ, EL MERCAT, LA FIRA

EL COMERCIO, EL MERCADO, LA FERIA

THE TRADE, THE MARKET, THE FAIR

VAL Situada al camí reial de València a Alacant, des de la fundació del 1248, la vila de Cocentaina gaudií d'un trànsit constant de mercaders i d'un dia de mercat setmanal, que encara se celebra segles després al voltant del Palau Comtal. La Cocentaina medieval acollí prestadors jueus, artesans i traginers musulmans al Raval i, sobretot, *paraires* cristians de draps de llana (productors-comerciants), que aprofitaren l'abundància de pastures de la serra de Mariola, i els rius i barrancs per a instal·lar-hi batans on llavaven els teixits. A més, Pere el Cerimoniós atorgà privilegi de fira als contestans l'any 1346. Actualment, la fira de Tots Sants de Cocentaina compta amb 500.000 visitants i és una de les més importants i concorregudes de tot el País Valencià.

ES Situada sobre el camino real de Valencia a Alicante, desde su fundación en 1248, Cocentaina se benefició del tránsito constante de mercaderes y de un día de mercado semanal, todavía hoy celebrado alrededor del Palacio Condal. La villa medieval acogió a prestadores judíos, a artesanos y arrieros musulmanes en su Arrabal y, sobre todo, a *paraires* cristianos de telas de lana (productores-comerciantes), que aprovecharon la abundancia de pastos en la sierra de Mariola, y los ríos y barrancos para instalar en ellos batanes donde lavaban los tejidos. Además, Pedro el Ceremonioso otorgó privilegio de feria a los contestanos en 1346. Actualmente, la feria de Todos los Santos de Cocentaina congrega a 500.000 visitantes y es una de las más importantes y concurridas de todo el País Valenciano.

EN Situated on the royal road from Valencia to Alicante, from its foundation in 1248, Cocentaina benefited from the constant transit of merchants and a weekly market day, still held today around the County Palace. The medieval town welcomed Jewish lenders, Muslim artisans and muleteers in its Suburb and, above all, Christian *paraires* of woollen cloth (producer-traders), who took advantage of the abundance of pastures in the Mariola Mountains, and the rivers and ravines to install fulling mills where they washed the fabrics. Furthermore, King Peter the Ceremonious granted the privilege of the fair to the citizens in Cocentaina in 1346. Nowadays, the All-Saints' Fair in Cocentaina attracts 500,000 visitors and is one of the most important and popular fairs in the whole of the Valencian Country.

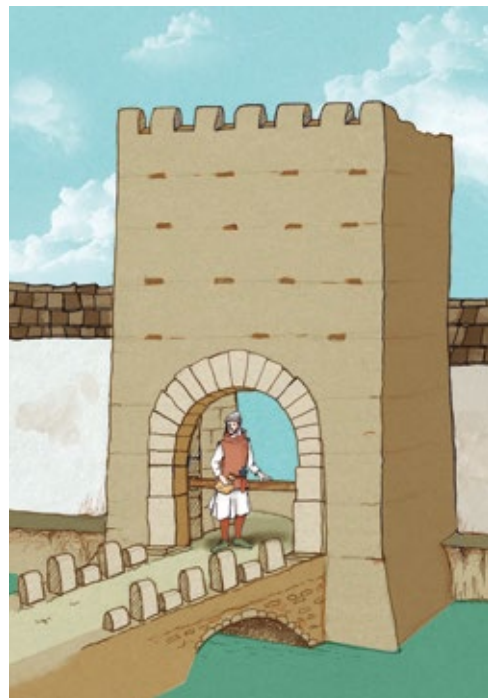
CONTROL FISCAL: PEATGES I PONTATGES

CONTROL FISCAL: PEAJES Y PONTAZGOS

TAX CONTROL: TOLLS AND PONTAGES

VAL Una de las funciones primordiales dels portals de vila, i dels ponts o passos de camí, era el cobrament de lleudes, peatges, pontatges, cises, etc., al trànsit de mercaderies. Aquestes imposicions les podien arbitrar la vila (amb llicència senyorial), el senyor feudal o la Diputació del General (la Generalitat Valenciana). En cada portal solia haver un cobrador, al qual calia mostrar o declarar la càrrega. En alguns rius o barrancs de pas estratègic hi havia ponts on es cobrava el pontatge. A Cocentaina, al porxet de Sant Francesc (l'accés a la plaça del Mercat), es col·locava una barra que retiraven quan pagaves el pontatge. Els clergues, cavallers i servidors del rei n'estaven exclosos. La recaptació s'invertia en el salari del cobrador i en reparacions de camins i altres obres.

ES Una de las funciones primordiales de los portales, y de puentes y pasos de camino, era el cobro de peajes, pontazgos, cisas, etc., al tránsito de mercancías. Estas imposiciones las podían arbitrar la villa (previa licencia señorial), el señor feudal o la Diputación del General (la Generalitat Valenciana). En cada portal solía haber un cobrador, a quien había que mostrar o declarar la carga. En algunos ríos o barrancos de paso estratégico hubo puentes donde cobrar el pontazgo. En Cocentaina, en el *porxet* de San Francisco (acceso a la plaza del Mercado), se colocaba una barra que retiraban cuando abonabas el pontazgo. Clérigos, caballeros y sirvientes del rey estaban excluidos del pago. Lo recaudado se invertía en el salario del cobrador y en reparación de caminos y otras obras.

EN One of the main functions of the gates, bridges and road crossings was the collection of tolls for the transit of goods and consumption of food. These taxes could be levied by the town (with the prior permission of the lord), the feudal lord or the Diputació del General (the Generalitat Valenciana). At each gate there was usually a collector, to whom the cargo had to be shown or declared. In some rivers or ravines of strategic passage there were bridges where the toll was collected. In Cocentaina, at the *porxet* de Sant Francesc (access to the Market Square), there was a bar that was removed when the toll was paid. Clerics, knights and servants of the king were excluded from paying. The revenue was invested in the collector's salary and in repairing roads and other works.

EL CASTELL DELS LLORIA

EL CASTILLO DE LOS LAURIA

THE LLORIA'S CASTLE

VAL El castell de Cocentaina, de forma cúbica, és un *unicum* arquitectònic a la Península Ibèrica. Amb importants feus i interessos a Sicília, l'almirall Roger de Lloria, senyor de la vila, encarregaria a algun arquitecte sicilià la construcció d'un castell d'estil normand, que recorda alguns de l'illa. El castell de tàpia andalusina preexistent (segles XI-XII) es desmantellà per a edificar al cim de la muntanya una torrassa de peu atalussat, amb murs, portes, finestres i matacans de carreus de pedra picada. Les finestres geminades són d'un romànic sobri, normand. Les saeteres foren modificades segles després per a albergar artilleria. Es possible que estiguera acabat pel 1301, quan Lloria obtingué butla de Bonifaci VIII per a oír missa en un altar portàtil, i fou un element clau per a resistir l'atac dels 3.000 genets granadins el 1304.

ES El castillo de Cocentaina, de forma cúbica, es un *unicum* arquitectónico en la Península Ibérica. Con feudos e intereses en Sicilia, el almirante Roger de Lauria, señor de la villa, encargaría a algún arquitecto siciliano la construcción de un castillo de estilo normando, que recuerda a algunos de la isla. El castillo de tapia andalusí preexistente (ss. XI-XII) fue desmantelado para alzar en la cima del monte una gran torre de base ataludada, con muros, vanos y matacanes de sillares pétreos. Las ventanas geminadas son de un románico sobrio, normando. Las saeteras fueron modificadas siglos después para albergar artillería. Es posible que se acabara por 1301, cuando Lauria obtuvo bula de Bonifacio VIII para oír misa en un altar portátil, y fue un elemento clave para resistir al ataque de 3.000 jinetes granadinos en 1304.

EN The cubic Cocentaina castle is an architectural *unicum* on the Iberian Peninsula. With fiefs and interests in Sicily, Admiral Roger de Lloria, lord of the town, commissioned a Sicilian architect to build a Norman-style castle, reminiscent of some on the island. The pre-existing Andalusian rammed-earth castle (11th-12th c.) was dismantled to build a large tower on the top of the hill, with walls, openings and machicolations of stone ashlar. The twin windows are of a sober, Norman Romanesque style. The arrow slits were modified centuries later to house artillery. It may have been finished around 1301, when Lloria obtained a bull from Boniface VIII to hear mass in a portable altar, and it was a key element in resisting the attack by 3,000 horsemen from Granada in 1304.

RECORREGUT/RECORRIDO/ROUTE

1. Església de Santa Maria Assumpta
Iglesia de la Asunción de Nuestra Señora
Saint Mary's church
2. Fossar medieval
Cementerio medieval
Medieval graveyard
3. Alcàsser dels Lloria / Palau Comtal dels Centelles
Alcázar de los Lauria / Palacio Condal de los Centelles
Fortress of the Lauria / Count's Palace of the Corella
4. Monestir de la Mare de Déu del Miracle
Monasterio de la Virgen del Milagro
Mare de Déu del Miracle Monastery

5. Porta de Xàtiva
Portal de Játiva
Xàtiva's Gate
6. Porta de Travadell
Portal de Travadell
Travadell Gate
7. Portal Fosc
Portal Oscuro
Dark Gate
8. Porta d'Alcoi
Portal de Játiva
Alcoi's Gate

9. Porta Sant Jaume
Portal de San Jaime
St Jaume's Gate
10. Carrer Major
Calle Mayor
Major Street
11. Carrer dels Cavallers
Calle de los Caballeros
Cavallers St
12. Cort del Justícia / Ajuntament
Corte del Justicia / Ayuntamiento
Court of the Justice / Town Hall

13. Capítell romànic del segle XIII
Capitel románico del siglo XIII
Romanesque capital from the 13th century
14. Plafons ceràmics devocionals barrocs
Paneles cerámicos devocionales barrocos
Baroque devotional ceramic panels
15. Plaça del Mercat
Plaza del Mercado
Market Square
16. Porxet de Sant Francesc
Porxet de San Francisco
St Francesc's arcade

Mapa digital
Digital map

Edita: Regidoria de Cultura i Turisme - Ajuntament de Cocentaina, 2022.
Textos: Abel Soler. Traducció a l'anglès: Àngel Company.
Maquetació: Rafa Jordà (terradepatrimoni.com).
Il·lustracions: StereoGràfica, Inma Ribelles, Abel Soler, Manuel Boix,
José Richart Carbonell, Arxiu Centre d'Estudis Contestans.
Ajuntament de Cocentaina, MARQ. Imprimeix: Impremta Simó (Albaida).

Patronato Provincial de Turismo
de la Costa Blanca
Tel. +34 965230160
Fax. +34 965230155
turismo@costablanca.org
www.costablanca.org

Tourist Info Cocentaina
Tel. +34 965 590 159
cocentaina@touristinfo.net
turismococentaina.com

